

STOPP.

Förening mot **KRÄNKANDE SÄRBEHANDLING** i arbetslivet

MEDELEMSBLAD
#5 - 2008

- 3** *Vad händer i styrelsen*
- 4** *En trygg skola förutsätter en fungerande arbetsmiljöpolitik*
- 6** *Gör din röst hörd*
- 8** *STOPP Regioner*
- 9** *TCO-grupp ska göra en översyn av sjukförsäkringen*
- 10** *När får vi en heltäckande diskrimineringslagstiftning?*
- 11** *Hejsan alla Stopp-are!*

Vad händer i styrelsen

Nu är det december, ytterligare ett år har gått – ett år där verksamheten i organisationen har ökat lavinartat. Vi har fått en organisation i organisation – Region Norrbotten med Aini som ordförande, det kan du läsa mer om i detta medlemsblad – vilket är riktigt roligt. Dessutom har regionträffarna varit grymt givande och det är endast mitt och sydost som hittills inte haft någon träff. Detta betyder att vi håller på och knyta ihop landet från norr till söder där fokus ligger på dig som medlem – vilket är så kul.

Förra gången skrev vi om att vi lagt vissa förslag på is och att nya tagit form, ett av dessa är regiontanken men också skrivarkursen – som nu kommit igång dels i Göteborg (i samarbete med SFM) men också på distans, vilket är väldigt givande. Nu hoppas vi på att fler är intresserade av att skriva. Du som hoppar på distans varianten kommer att få respons på det du skriver samt enklare anpassade övningar utifrån dig själv.

När det gäller vår ekonomi som hittills varit ansträngd, så kommer vi innan året är slut att betala tillbaka på den skuld som vår f d ordförande ligger ute med till en tredjedel, vilket är riktigt positivt. Vi jobbar hela tiden på att skaffa nya ekonomiska möjligheter så du som har idéer skicka de gärna till oss så att vi får ta del av dessa.

På senaste styrelsemötet beslutade styrelsen om att jobba vidare med en uppsökande kampanj genom landet, dels för att visa att vi finns men också ordna en föreläsning på aktuellt tema i påverkanssyfte. Dessutom kommer vi att jobba vidare i frågan om att ta in företag som stödmedlemmar, men det kräver först ett utredningsarbete – du som är intresserad av detta är välkommen att anmäla ditt intresse och vara med i gruppen.

Vi kommer också att påbörja en studiecirkel i föreningskunskap och även du som medlem och som kanske är intresserad av att delta aktivt i föreningens arbete är välkommen att delta i denna, hör av dig till oss snarast.

Nu står helgerna inför dörren med vila, återhämtning och gemenskap för dörren – vi i styrelsen hoppas att du får ett riktigt bra avslut på året och att 2009 börjar fint och att vi hörs eller syns i kommande verksamhet eller på årsmötet i april.

En trygg skola förutsätter en fungerande arbetsmiljöpolitik

Skolfronts reportage nyligen om en lärare på Munkegärdeskolan i Kungälv som stängdes av i samband med att ha kritiserat sin havererade arbetsmiljö offentligt, illustrerar inte bara lärares bristande yttrandefrihet.

Exemplet skildrar även den rättslöshet som råder för de över 300 000 arbetstagare som årligen mobbas på sina arbetsplatser. Framför allt anställda inom offentlig sektor drabbas, inte minst lärare. Enligt Lärarnas Riksförbunds senaste arbetsplatsundersökning utsätts omkring 20 procent av lärarna för våld eller trakasserier, mestadels av elever, och känner obehag inför att gå till sitt jobb. Skolan som är tänkt att fostra eleverna är alltså en av de värsta psykosociala arbetsplatserna för personalen.

På papperet är arbetsgivaren skyldig att stoppa mobbning. Samtidigt medför Arbetsmiljöverkets föreskrifter mot kränkande särbehandling vare sig straff eller vite, och får därmed inga konsekvenser att bryta mot. Exempelvis är det lagligt för en rektor att stänga av en lärare av vilket skäl som helst, så länge det inte rör sig om ett avsked. Inte helt förvånande visar forskning om mobbning i arbetslivet att arbetsgivarna själva står för hälften av all arbetsplatsmobbning. Forskning visar också att facket sällan tar parti för den drabbade. Detta framgår även av Lärarnas Riksförbunds egen

undersökning, som framhåller att det är dubbelt så vanligt att utsatta lärare upplever att de inte får hjälp av sitt skyddsombud vid behov, som att de får hjälp. En anledning till att facket så sällan griper in är skyddsombudets beroendeställning till arbetsgivaren genom sin anställning. En annan anledning tycks vara att facket inte ställer några nämnvärda etiska krav på sina företrädare. Skolledarnas förbund ämnar inte ens granska Munkegärdeskolans rektors lämplighet som facklig förtroendeman, trots att rektorn vare sig ställde upp på intervju i Skolfront och förklarade sitt agerande, eller gått med på att lämna en skriftlig motivering på grunderna till avstängningen.

Arbetsmiljöverket griper nästan aldrig in mot en dålig psykosocial arbetsmiljö. Verket prövade inte heller den anmälan som gjordes mot Munkegärdeskolan, med motiveringen var att verket inte tar sig an enskilda fall, och att verket inte ser som sin uppgift att ge utsatta arbetstagare upprättelse i efterhand. Det trots att ytterligare två av skolans lärare under samma termin påtalade offentligt att skolans arbetsmiljö

var katastrofal, att skolledningen inte fungerat på många år och att kommunen inte tagit sitt ansvar, vilket omnämndes i anmälan. Inte heller JO, som bevakar yttrandefriheten, prövade den anmälan som gjordes mot ansvariga politikerna och tjänstemäns hantering av ärendet, med motiveringen att frågan kan avgöras i andra rättsliga instanser. Att en sådan rättegång riskerar att bli väldigt kostsam för enskilda personer som skulle våga sig på att stämma en kommun togs det ingen hänsyn till. Regeringen påstår sig företräda arbetslinjen för att motverka utanförskapet, men lämnar utsatta arbetare i sticket. Istället för att skärpa myndigheters ansvar att ingripa har regeringen kraftigt skurit ner resurserna till Arbetsmiljöverket och lagt ned arbetslivsforskningen. För att komma tillrätta med en dålig arbetsmiljö hänvisar arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m) till arbetsmarknadens parter, som hittills inte tagit sitt ansvar. Vad som behövs är en oberoende instans med skyldighet att ta sig an enskilda mobbningsfall. Problemet med Arbetsmiljöverket, vid sidan av dess tandlösa direktiv och otillräckliga resurser, att myndigheten har en stödjande funktion gentemot arbetsplatsen samtidigt som verket ska granska anmälningar. Dessa dubbla roller medför lätt att verket undviker att framföra kritik, som då slår tillbaka mot det egna förebyggande arbetet.

På skolområdet har regeringen insett att detta system inte är bra och bildat en fristående Skolinspektion som har till uppgift att granska skolor, medan Skolverket har kvar sina stödjande funktioner. Åtgärden är utmärkt men hjälper inte utsatta lärare, eftersom Skolinspektionen bara tar sig an elever. Det behöver även införas en oberoende Arbetsmiljöinspektion som är fristående från Arbetsmiljöverket. Denna myndighet behöver få effektiva verktyg såsom vitesmöjlighet gentemot överksamma arbetsplatser, och ökade resurser snarare än minskade för att kunna sköta sitt uppdrag. Dessutom bör kränkande särbehandling bli straffbart, både för utövarens del och för den arbetsgivare som inte ingriper. En trygg skola förutsätter en kraftfull arbetsmiljöpolitik, så att skolan kan attrahera personal som idag väljer bort läraryrket på grund av den utsatta arbetsmiljön. En trygg skola skapar tillit till samhället hos unga människor samt förebygger brottslighet och mobbning i vuxen ålder. Trygga arbetsplatser motverkar att människor slås ut från arbetslivet. Allt detta tjänar samhället stora pengar på i längden. Mobbning på arbetsplatsen går att motverka om viljan finns. Frågan är bara om regeringen är intresserad av detta.

RIGMOR TJERNGREN
Initiativtagare till och pressekreterare för OMM,
Organisation Mot Mobbning

LINDA MATHIASSEN
Sekreterare i föreningen STOPP

Vill du vara med på Brottsofferdagen?

Den 22 februari är det brottsofferdagen, då brukar föreningen finnas på vissa orter i Sverige och visa sitt stöd till alla de som utsatts för våld och trakasserier under året. Förra året fanns vi i Kiruna, Stockholm, Västerås och Göteborg. Vår förhoppning är att under nästa år finnas även i Luleå och någon mer ort i landet för att tända ljus och sprida information. Du som medlem är naturligtvis välkommen att delta, eller om du vill hålla i det på din ort så hör av dig till oss – vi hjälper självklart till att söka polistillstånd samt med flygblad. Kontakta oss på 08-770 03 17 eller info@foreningestopp.se.

Diskussionsforum och Facebook!

Nu tar föreningen ett nytt kliv ut i cyberrymden, för att finnas där människor finns, för att redan på ett tidigt stadium visa att vi vill ha ett stopp på mobbningen. Du som vill vara med i vår grupp på Facebook, loggar lätt in dig på www.facebook.com och söker upp gruppen Föreningen Stopp.

Nu börjar det hända lite på diskussionsforumet på hemsidan, det finns några trådar och lite kommentarer av både medlemmar och andra som varit in på vår sida och känt igen sig. Kom in i gemenskapen du också och byt tankar, idéer, tipsa om vad som står i media eller för att lyfta en helt ny fråga. Inloggningsuppgifter får du genom att skicka ett mail till info@foreningestopp.se.

Välkommen in i diskussionen!

Skriv en motion

En så länge är det ett tag kvar tills årsmötet är men tiden går fort. Skulle du vilja att föreningen jobbar med något speciellt eller är det något helt annat du önskar påverka? Du vet väl att du som medlem har motionsrätt till årsmötet? Har du en tanke på vad du vill men önskar hjälp att få ner den i skrift – skicka ett mail till sekreterare@foreningestopp.se så hjälper vi dig. Vi vill ha din motion senast den 16 april till styrelsen.

Vill du vara med i en självhjälsgrupp?

Föreningen har nyligen startat upp sin första självhjälsgrupp i egen regi i Stockholm, vilken blev fort full. Nu har vi fått önskemål om liknande grupper på flera orter runtom i vårt land, bland annat i Göteborg, Varberg, Falun/Ludvika, Uppsala, Örebro och ytterligare någon i Stockholm.

Så hur fungerar det då att vara med i en självhjälsgrupp? Det finns ingen specifik ledare, däremot någon som fungerar som igångsättare. Riktlinjer bestämmer gruppen tillsammans under första gången, som t ex att det som sägs stannar inom gruppen, när och hur man ska ses och hur rundorna går till.

Är du intresserad av att vara med i en självhjälsgrupp? Hör av dig till oss så försöker vi samordna så att ni blir en grupp. Kontakta oss på 08-770 03 17 eller info@foreningestopp.se.

GÖR DIN RÖST HÖRD

Träff i Halland och Sydost

Vi har fått önskemål från medlemmar i Halland och i Skåne om en träff. Så nu planerar vi en sådan träff till den 24 januari någonstans i södra Halland. Vart vi kommer vara eller exakt vad den kommer att handla om är i skrivande stund oklart men troligen blir det tema "vad du vill ha ut som medlem" och skrivande.

Mer information och program kommer att komma ut till er som bor i denna region och på hemsidan. Om du har några funderingar eller önskemål så kan du kontakta oss på info@foreningenstopp.se.

Regionnytt: Gävle-Dala

I början av november, närmare bestämt den 6:e var jag upp till Dalarna, dels för att träffa en vän men också för att delta i regionträffen i Falun, en mycket trevlig och givande medlemsträff. Temat var skrivande och vad man vill få ut av sitt medlemskap, vilket gav en mycket givande diskussion – både vad man önskar av styrelsen men också vad man själva ville göra i region Gävle-Dala. Förslag att jobba mer med på riksplanet var: påverka politiker gentemot lagändring när det gäller vuxenmobbing, föreläsningar ihop med folkhögskolor/studieförbund och en uppsökande verksamhet, så att föreningen syns. När det gäller regional verksamhet, så framkom föreläsningar, delta i kommunala folkhälsoveckor, kulturella inslag på temat, självhjälpgrupper. Idéerna flödade och jag är övertygad om att det kommer bli en mycket givande fortsättning men kanske med kom igång stöd från styrelsen.

Rapport från Region Norrbotten

Den 4 november blev vi registrerade som en förening på Skatteverket och heter nu *Föreningen Stopp – Region Norrbotten – mot kränkande särbehandling i arbetslivet*. Vi i styrelsen är spridda på olika orter och arbetar ihop oss för fortsatt arbete.

Det som känns viktigast just nu är att synliggöra oss, visa att vi finns för att bryta den ensamhet och isolering som en mobbad person ofta hamnar i.

Vi söker olika kompetenser här i norr och tar del av de erfarenheter som finns.

Vi bevakar massmedia, följer insändarsidor i tidningarna t ex om ledarskap och ska själva skriva ett inlägg i debatten.

Vi samlar material till information om mobbing, strukturera det vi har och komplettera med nya uppgifter.

Vi diskuterar andra aktiviteter såsom brottsofferdagen, medlemsdag på orter norrut t ex i Kiruna. Och vidare vad det innebär att ställa upp på olika aktiviteter och synliggöra sig själv.

Vi har också tankar om framtida aktiviteter, men arbetar utifrån de förutsättningar vi nu har med t ex heltidsarbete.

Viljan att göra nåt finns och den leder oss framåt.

AINI THORNÉUS
Ordförande i Region Norrbotten

TCO-grupp ska göra en översyn av sjukförsäkringen

Med anledning av att regeringen inte gjort någon konsekvensanalys och inte planerar någon uppföljning av förändringarna i sjukförsäkringen, trots flera omfattande förändringar det senaste året, beslutade TCO i höstas att tillsätta en egen arbetsgrupp under ledning av Töres Theorell för att göra en översyn av sjukförsäkringen. Se pressmeddelande från 19 oktober på TCO:s hemsida.

Jag har ombetts att ingå i TCO-gruppen för att bland annat ha kontakt med ideella nätverk och föreningar utanför HSO (Handikapprörelsen) som har medlemmar som berörs av sjukförsäkringen. Syftet är att få så bred kunskap som möjligt om hur sjukförsäkringen tillämpas och hur den

påverkar de försäkrade. Gruppen tar gärna emot exempel på erfarenheter från föreningarna, liksom förslag på vilka aspekter som man anser särskilt behöver ses över samt förslag på förbättringar och andra åtgärder. Första gemensamma möte för hela gruppen är planerat till den 15 december.

Förutom **Föreningen STOPP** är jag kontaktperson för Nätverket **SLUSSA** (www.slussa.se) ledamot i styrelsen för **RTP Västerås**, Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och polioskadade, medlem i **DUFIS** - De "Utbrändas" Föreningen i Sverige - och i **LARF** – Långtidssjukas och Arbetsskadades Riksförbund.

Några andra föreningar/nätverk vars medlemmar berörs av sjukförsäkringarna är:

FUSIG – Föreningen för Utbrända och Stressutsatta i Göteborg www.fusig.se

FMSU – Föreningen Mot Stress och Utbrändhet www.fmsu.se

Nätverket **RESURS** – Respekt för Sjuka och Utsattas Rätt i Samhället www.resurs.blogg.se

OMM – Organisation Mot Mobbning www.o-m-m.se

SFM – Stödföreningen För Mobbade, Göteborg www.gfc.se/sfm

NSPH – Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa www.nsph.se

ALAF – Arbetsskadades, Långtidssjukas och Förtidspensionerades Förening www.oalaf.se

KRIV – Nätverket för Kvalitet och Rättvisa i Vården www.kriv.se

FIRIS – Föreningen Individens Rätigheter i Samhället, Norrköping, www.firis.se

FRIS - Försäkringstagarnas Rätt i Samhället, Karlstad www.fris.at

Insolvens – (tidigare Fattiga Riddare) www.insolvens.se

Mer information om vad som händer i denna grupp kommer i kommande nummer av vårt medlemsblad.

MARIA WERME
maria.werme@foreningenstopp.se

När får vi en heltäckande diskrimineringslagstiftning?

Nästa år kunde ha varit ett genombrottsår på många sätt när det gäller diskriminering på grund av mobbning – men i den nya diskrimineringslagen finns inte kränkande särbehandling ens med. Visst vore det naturligt att i en gemensam diskrimineringslag även täckt in den biten som ju är så vanlig på våra arbetsplatser och som nu tas alltför godtyckligt på. Givetvis beroende på vad eller vart man vänder sig.

Om man läser i arbetsmiljöverkets föreskrifter och den som handlar om kränkande särbehandling, så finns det en definition på mobbning som låter såhär: "Kränkande särbehandling i arbetslivet består av återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar vilka under en längre tid riktas mot utpekade enskilda arbetstagare och på ett personligt kränkande sätt ställer dessa utanför arbetsgruppens gemenskap. Handlingarna är av ett slag som man inte kunnat förvänta sig, förbereda sig på eller försvara sig mot och kan utföras av arbetstagare såväl som av arbetsgivare eller deras representanter."

I denna definition så framgår det tydligt att om handlingarna är av det slag som det inte går att förbereda sig eller försvara sig mot. Om det går att lösa genom dialog med respekt för varandras åsikter så är det inte heller fråga om mobbning – däremot om denna respekt inte är ömsesidig eller att letandet efter syndabock pågår – då är det en klar definition av mobbning.

Jag ställer mig undrande till varför det inte tagits hänsyn till kränkande särbehandling i arbetslivet när man arbetat fram en

gemensam diskrimineringslag. Den reflektion som jag får av det är att det är politiker som stiftar lagar men det är också politiker styrda verksamheter som oftast är drabbade när det gäller mobbning. Däremot när det gäller skollagen, så finns det tydligt utmärkt att mobbning i skolan är förbjudet, vilket jag anser mycket väl skulle vara fullt möjligt även i arbetslivet och dess diskrimineringslagstiftning. Det är synd att våra folkvalda, bestämmande politiker inte anser detsamma – men förhoppningsvis så kan det bli en ändring och likabehandling som med skolan, eftersom båda dessa är människors arbetsmiljö.

Så min utmaning till alla er i bestämmande organ är en fråga: "när tänker ni ta ert arbetsmiljöansvar på allvar" och till alla medlemmar och intresserade, när ska ni få en möjlighet att få en rehabilitering med förutsättning att komma tillbaka igen?

Med hopp om att ni får några riktigt trevliga helger och ett gott slut på året och på återhörande 2009!

LINDA MATHIASSEN
Sekreterare i föreningen STOPP

Hejsan alla Stopp-are!

Här har ni mig igen med ytterligare en liten historia, den här gången från min lärartid. Ibland hände det att en liten skara elever kom till mig för att förmedla något de hört om någon. "Är det inte hemskt, fröken" kunde de upphetsat säga. Varje gång detta hände satte jag mig ner med dem, de som så uppbragt berättat detta så förskräckliga. "Alla pratar om det" var oftast den förstärkande slutklämmen. Har ni hört detta från personen i fråga, kunde jag då fråga. Nej, nej, protesterade de. Det vågar vi inte prata med henne/honom om. Men då kan ni ju inte veta om detta är sant? Många gånger berättade jag då om den lilla fjädern som lätt växte till en stor tjock höna. Tänk, sa jag, om ryktet gällde er själva eller någon anhörig? Hur skulle det kännas? Allt tissel och tassel som man inte riktigt förstår, för ryktet, skyvallret när ju aldrig riktigt fram till den det gäller. För det mesta fattade eleverna mycket bra det jag ville förmedla, detta att vara extra försiktiga, när någon – oftast laddat, ville förmedla negativa saker om en medmänniska. De här viktiga samtalen slutade nästan alltid med en klapp eller kram och barnen skuttade iväg förnöjda, glada och som det lättade.

Tyvärr är det inte ovanligt att även vuxna hänger sig åt förtal och ryktesspridning. Jag har nog gjort många ledsna, sårade, genom att efterhöra källan. Visst är jag en uschligt URTRIST typ, som inte med emfas lägger ytterligare bränsle på brasan. Rentav okamratlig och helt renons på "social kompetens"!!! Detta är – och har alltid varit ett dilemma för mig, inte vill väl jag vara okamratlig! Men, jag kan inte svara – VARA – annorlunda. Känner ni igen fenomenet? Livet är komplicerat. Men nu är det snart jul, glädjens högtid och då vill jag önska er alla en riktigt GOD JUL och ett riktigt GOTT NYTT ÅR, och det kära vänner, med en hjärtevarm kram från Märta-Elin Christenson i Karlstad.

Föreningen **STOPP**

för ett bättre arbetsliv utan kränkande särbehandling
och mobbning i arbetslivet

Är du utsatt, anhörig eller en av dem som fått nog av att se på när detta sker på våra arbetsplatser? Bli medlem och stöd rätten till en god arbetsmiljö. Tillsammans blir vi starka och kan säga ifrån. Allt i syfte för att få slut på dessa utbredda och vanligt förekommande trakasserier på arbetsplatser som ofta slutar för den enskilde arbetstagaren och dess familj i en fullständig tragedi.

Om du behöver råd och vägledning ring oss på vår stödtelefon.

08 770 03 17

telefontid

tisdagar 10.00-12.00

torsdagar 18.00-20.00

övrig tid, lämna meddelande så ringer vi upp